

ARTĂ ȘI MEȘTEȘUG ÎN EPOCA REGATULUI DAC.

ARTEFACTE DE OS ȘI CORN

Expoziție la Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva

Corneliu Beldiman, Iosif Vasile Ferencz

În data de 24 mai a.c., în prezența unui numeros public și a presei locale a fost vernisată la sediul Muzeului Civilizației Dacice și Romane (*Magna Curia*) de la Deva, jud. Hunedoara, expoziția temporară cu tema: „Artă și meșteșug în epoca Regatului Dac. Artefacte de os și corn”. Ea este rezultatul colaborării fructuoase a mai multor instituții cunoscute din domeniul muzeal, universitar și al ONG-urilor locale: Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva (inițiator și finanțator; curator: cercetător dr. Iosif Vasile Ferencz; arheolog drd. Marius Barbu; arheolog Mihaela Ion); Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, Facultatea de Istorie, Centrul de Cercetări de Istorie Națională și Europeană, București (conf. dr. Corneliu Beldiman; cercetător dr. Diana-Maria Sztancs, experți ai domeniului); Muzeul „Castelul Corvinilor”, Hunedoara (arheolog dr. Cristian Constantin Roman); Muzeul de Istorie Sighișoara (dr. Nicolae Teșcula, director); Asociația „ProCorvina”, Hunedoara.

În două săli, expoziția etalează o concepție originală și un design special, reunind materiale grafice (fotografii, desene, scheme) și texte explicative pe *roll-ups* și panouri de mari dimensiuni, ilustrând mediul animal în cursul celei de a doua epoci a fierului și evoluția utilizării complexe a elementelor scheletice animale (materii dure animale) pe teritoriul României, ca și elemente ale „bestiarului” dac în reprezentări de epocă pe artefacte precum vase ceramice, piese de bronz, aur și argint, scenele Columnei Traiane etc. Acestea li se adaugă numeroase artefacte de os și corn de cerb și căprior, provenind din cercetările mai vechi sau recente efectuate în patru importante situri dacice din Transilvania de sud-vest și Banat: Ardeu-„Cetățuie” și Hunedoara-„Grădina Castelului”, jud. Hunedoara; Sighișoara-„Wietenberg”, jud. Mureș; Unip-„Dealul Cetățuica”, jud. Timiș.

Este vorba de obiecte diverse, etalate pentru prima dată într-o astfel de formulă (cele mai multe dintre ele chiar rămase nevalorificate expozițional până acum), de mare interes deopotrivă pentru specialiști și marele public, atât în planul valorizării patrimoniului arheologic național mobil, cât și în acela al ilustrării unor manifestări tehnologice speciale din vremea civilizației dacice: **unelte și accesorii**, precum mânerile, șaibe și plăselele din corn de cervide; una dintre acestea (descoperită la Ardeu-„Cetățuie”) reprezintă, până acum, un unicat în spațiul României; este decorată cu motive geometrice gravate, puse în evidență în mod spectaculos prin designul expunerii și prin fotografiile realizate cu ajutorul microscopului digital; tot aici se cuvine menționat un superb manșon din corn de cerb, provenind de la Unip-„Dealul Cetățuica”, excepțional conservat, decorat în manieră similară și valorificat prin aceleași tehnici ale microscopiei digitale; **arme** (vârfuri de săgeți); **piese de port** (piepteni din corn de cerb) și **de podoabă** (mărgele, pandantive), între care se remarcă acelea confecționate din canini de cerb, elemente anatomice având semnificații simbolice și magico-religioase aparte, fiind, în același timp, trofee căutate și foarte apreciate de vânătorii tuturor

timpurilor. Trebuie remarcată și prezența unui zar de os, foarte bine păstrat, piesă de import din lumea romană, atribuit (cu probabilitate) locuirii dacice din cetatea de la Ardeu.

Un segment important al expoziției se referă la reconstituirea experimentală, după toate rigorile domeniului, a unui atelier de meșter dac specializat în prelucrarea osului și a cornului de cervide și de erbivore, contribuție de mare atracție pentru public datorată unuia dintre cei mai buni specialiști ai domeniului, arheologul drd. Marius Barbu; în ambianța acestui „colț tehnologic” regăsim atât uneltele de fier specifice (topor, secure, cuțite diverse, sfredel, ferăstrău, instrumente pentru gravat etc., ele însele reproduse experimental), materiile prime, brute sau procesate în diverse stadii, cât și obiectele finite, variate ca tipuri și perfect funcționale, identice acelorora cunoscute în perioada de maximă evoluție a civilizației dacice. Sectorul atelierului experimental este completat cu un produs multimedia original, special creat pentru acest prilej și care rulează continuu pe un ecran LCD; este vorba de filmul care redă în detaliu realizarea unor artefacte din materii dure animale („actor”: Marius Barbu; regia, imaginea și montajul: Cristian Damiean).

În expoziție au fost incluse, ca elemente de ambianță de mare efect, replici ale unor vase ceramice dacice, amplasate pe butuci de fag din zona cetăților dacice din Munții Orăștiei; material osteologic recuperat în urma săpăturilor de la Ardeu; scheletele unor animale; coarne de cerb; o acvilă tratată taxidermic; două dintre celebrele piese arhitectonice decorative de calcar de la Grădiștea Muncelului, decorate cu siluete de păsări.

Realizatorii expoziției au inserat în scenariul vernisajului și o activitate de pedagogie muzeală, asigurată de dr. Diana-Maria Sztancs, care a efectuat ghidajul pentru primii vizitatori, elevii clasei I (prof. Mihaela Dobra) a Liceului de Muzică și Arte Plastice „Sigismund Toduță” din Deva; datele și impresiile culese de ei au fost apoi materializate prin modelarea în lut a unor animale și exponate în cadrul atelierului organizat și supervizat de dr. Diana-Maria Sztancs.

Expoziția „Artă și meșteșug în epoca Regatului Dac. Artefacte de os și corn” va rămâne deschisă până la mijlocul lunii iulie la Deva, urmând a fi itinerată la muzeele partenere, apoi la alte instituții de profil din țară.

Este în curs de elaborare și se va tipări curând un catalog detaliat, care va cuprinde informații diverse despre artefactele din materii dure animale, fișe, precum și un bogat corpus imagistic color.

Detalii suplimentare despre eveniment se pot regăsi la:

<http://www.mcdr.ro> (Evenimente)

<http://www.zvj.ro/articole-12736->

<http://www.servuspress.ro/servus/2012/05/artefacte-din-os-si-corn-la-mcdr-deva-2/>

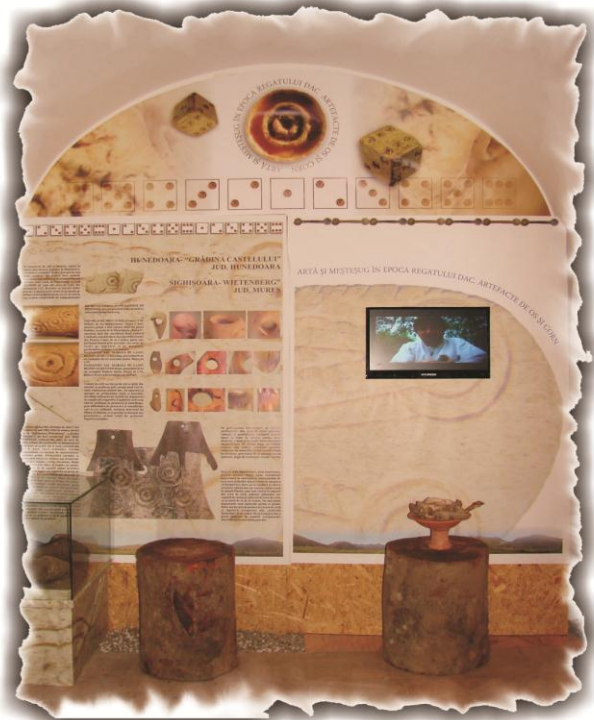
<http://nou.zhd.ro/article/artefacte-din-os-%C5%9Fi-corn-expuse-la-muzeul-devean>

<http://www.hunedoaramea.ro/article/c%C4%83l%C4%83torie-%C3%AEn-timp-obiecte-din-os-%C8%99i-corn-f%C4%83urite-de-daci-galerie-foto>

<http://www.hunedoaramea.ro/content/expozi%C8%9Bie-la-muzeul-din-deva-59>
(Galerie foto)

© MCDR, foto Corneliu Beldiman

© MCDR, foto Corneliu Beldiman